

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Iz cikla predavanj NAŠE MALO VELIKO MORJE

MORSKI DATLJI? NE, HVALA!

Tina Trampuš, Zavod RS za varstvo narave, OE Piran

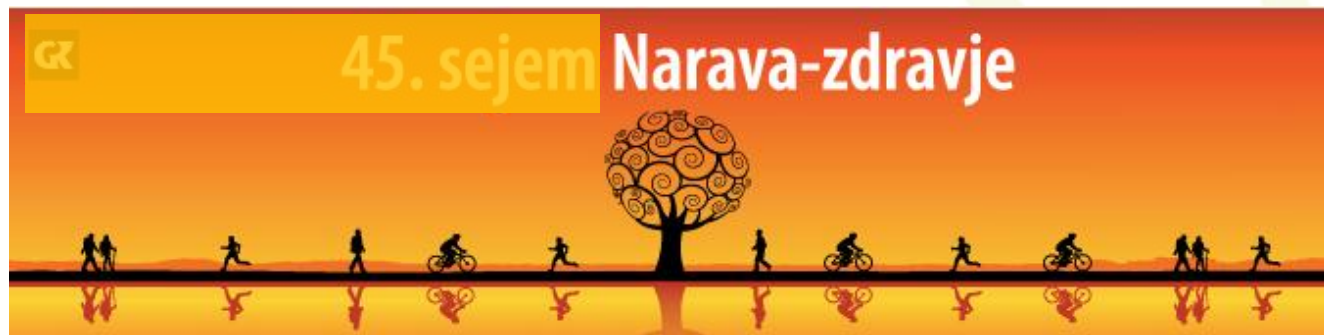
Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana, 18. 5. 2017

ZRSVN

- Morski datlji + **Nevidne vezi**
- Le kaj ima s tem Monaški princ?
- Zakaj si datljev nihče ne želi na krožniku?
- Bistvo je v sodelovanju – projekt (2010-2012)
- **„MORSKI DATLJI? Ne, hvala!”**
- Nadzor in osveščanje

ZRSVN

Morski datlji v kulinariki

Prepoved nabiranja in prodaje
morskih datljev v Sloveniji **od leta 1993.**

Stanje v gostinstvu zadnjih 20 let ??

ZRSVN

Zakonodaja

- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (1993)
- Direktiva Sveta o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst - Direktiva o habitatih (2004)
- Konvencija o biološki raznovrstnosti
- Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami – Washingtonska konvencija ali CITES
- Konvencija za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja – Barcelonska konvencija
- Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov – Bernska konvencija
- Kazenski zakonik (2008)

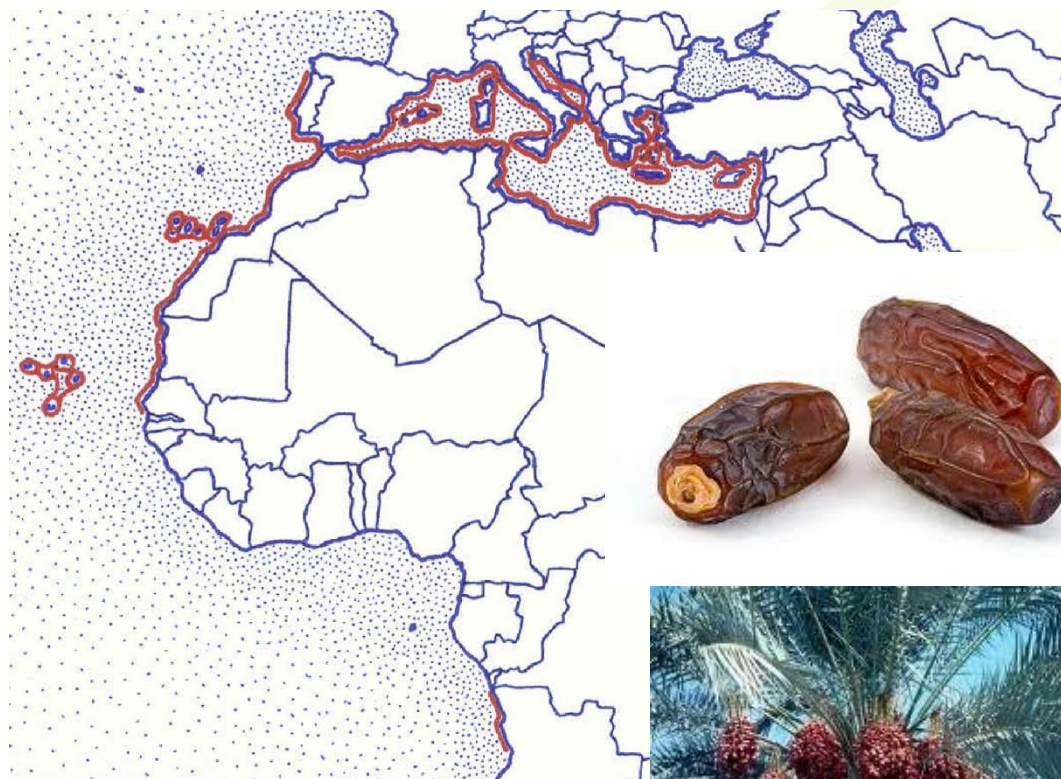

ZRSVN

Morski DATLJI

PRSTACI
(hrvaško ime)

Podobni sladkim palmovim datljem.

ZRSVN

Živi svedri

Morski datlji živijo v rovih,
ki jih izvrtajo v skale.

„KAMNO-JEDCI”
= *litho-phagus* →

Lithophaga lithophaga
(znanstveno ime)

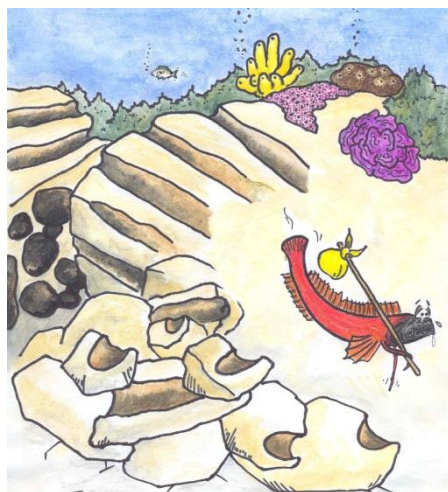
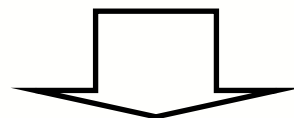
25 let za 5 cm !!

ZRSVN

Problem ?

Morske datlje nabirajo tako,
da **razbijejo skale**.

ZRSVN

Nabiranje - video

Un minuto (= 2:40)

Pesca dei datteri
(do 2:23)

Video tudi na spletu:

www.zrsvn.si /Projekti / ... /Povezave

ZRSVN

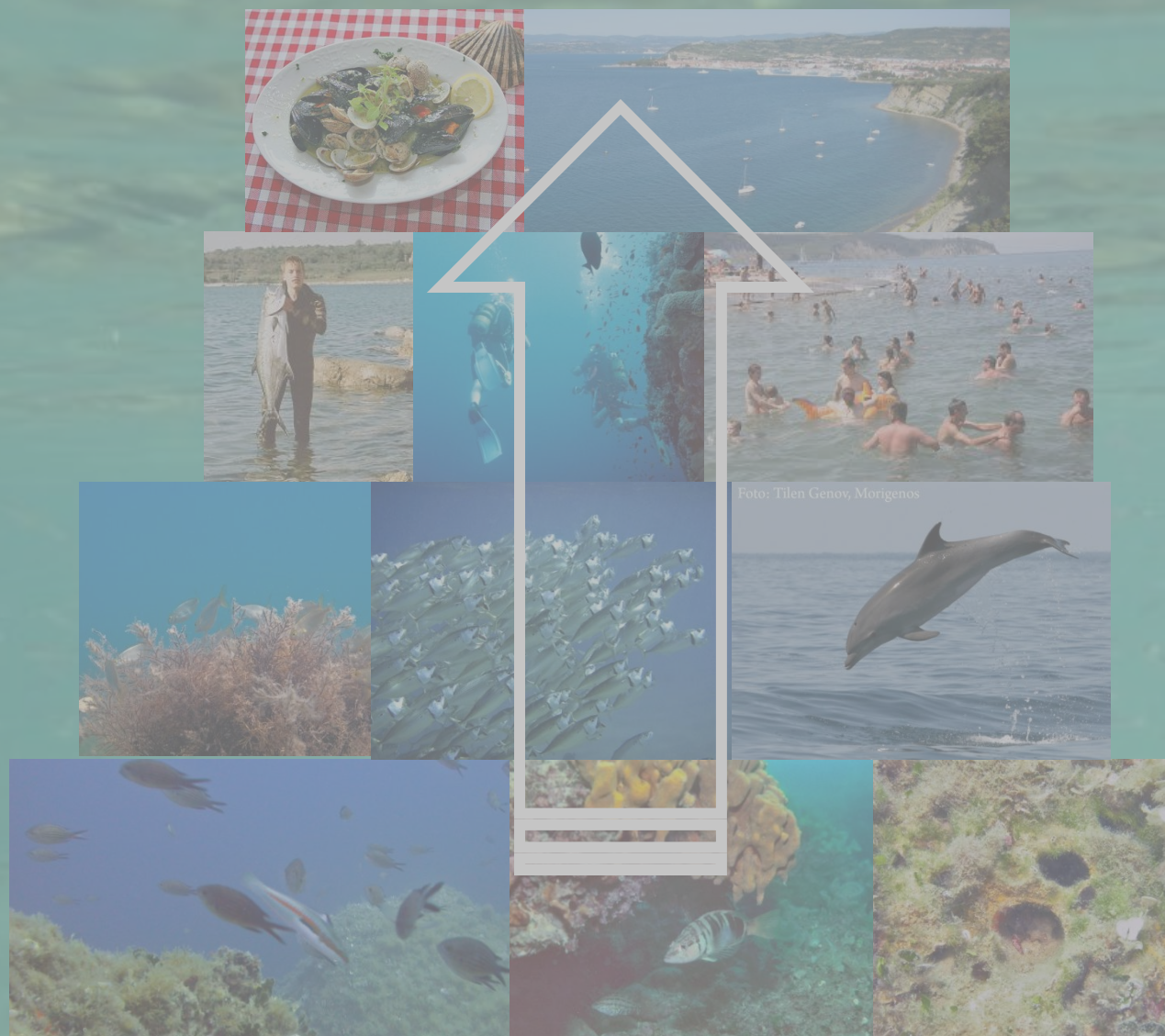
Uničevanje morskega dna in zmanjševanje pestrosti živega sveta celotnega Sredozemskega morja!

Morsko dno se zelo počasi obnavlja ali za vedno ostane golo!

Posledice tudi na kopnem!

V naravi je vse povezano!

NEVIDNE VEZI

ZRSVN

Iz morja ...

ZRSVN

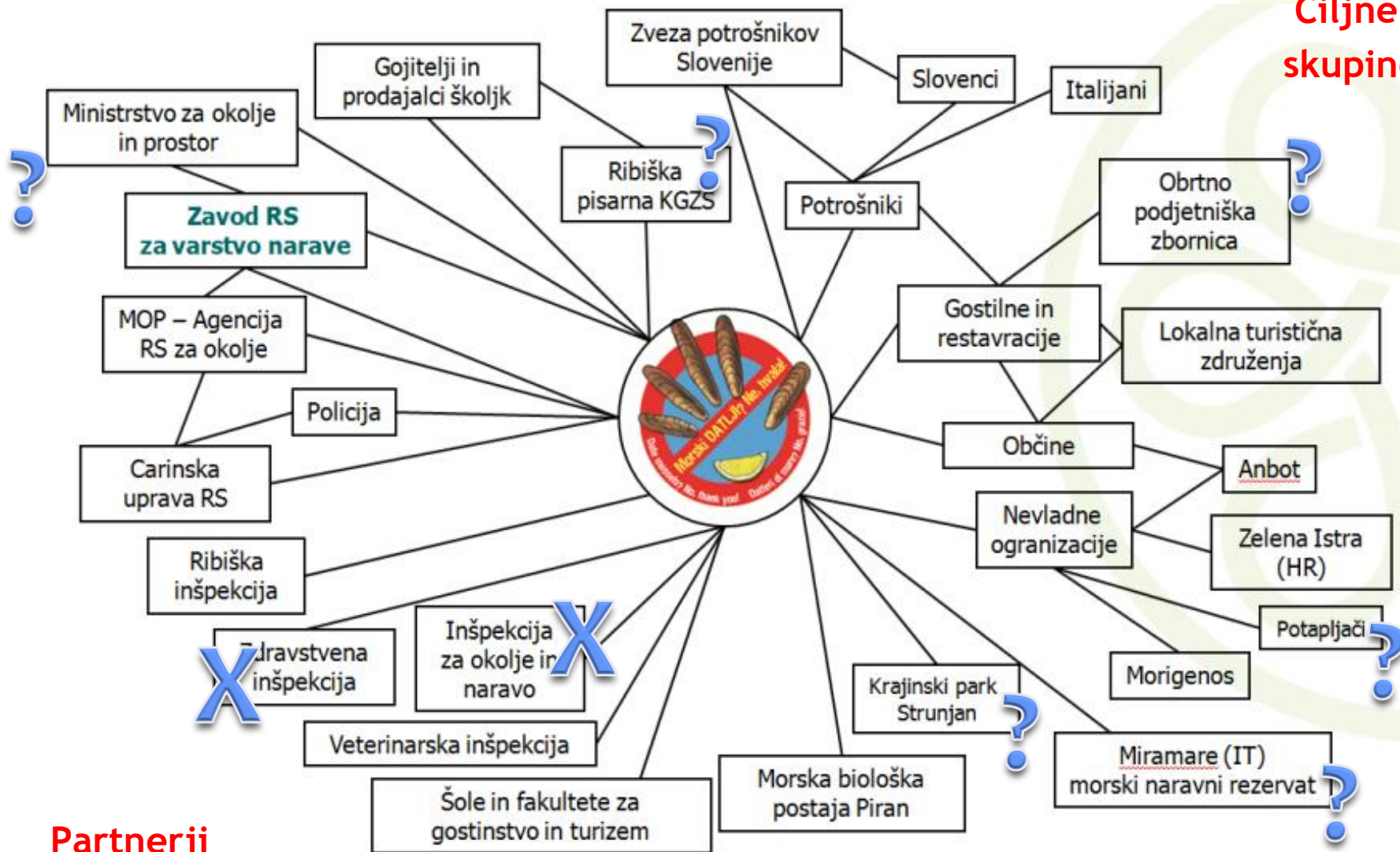

ZRSVN

Krivci? → Ključni do rešitve!

Ciljne skupine

Partnerji

ZRSVN

ISTITUTO DELLA REPUBBLICA DI SLOVENIA
PER LA TUTELA DELLA NATURA

ZPS
20 let
ZVEZA
POTROŠNIKOV
SLOVENIJE

MORSKI DATLJI? Ne, hvala!
Datteri di mare? No, grazie!
Date mussels? No, thank you!

Ohranimo morje
in pazimo na svoje zdravje.
Proteggiamo il mare e la nostra salute.
Take care of the sea and your health.

www.zrsvn.si • www.biotskaraznovrstnost.si • www.cbd.int/2010

DATTERI DI MARE? No, grazie!

Sodelovanje

ZRSVN

Represija in...

Zakonske določbe

- Prepovedi
- Nadzor **Stroški / koristi !**
- Kazni (denarne in druge)
- Sodna praksa

Učinkovitost ukrepov!?

... osveščanje

Tabla Neum

Osveščanje

ZRSVN

Zeleni turizem?

Receptor v Portorožu:
„S čim vam lahko ustrežem?“

Sprememba
obnašanja in navad !

ZRSVN

Tradicija?

Razmislek o
kulinarični dediščini

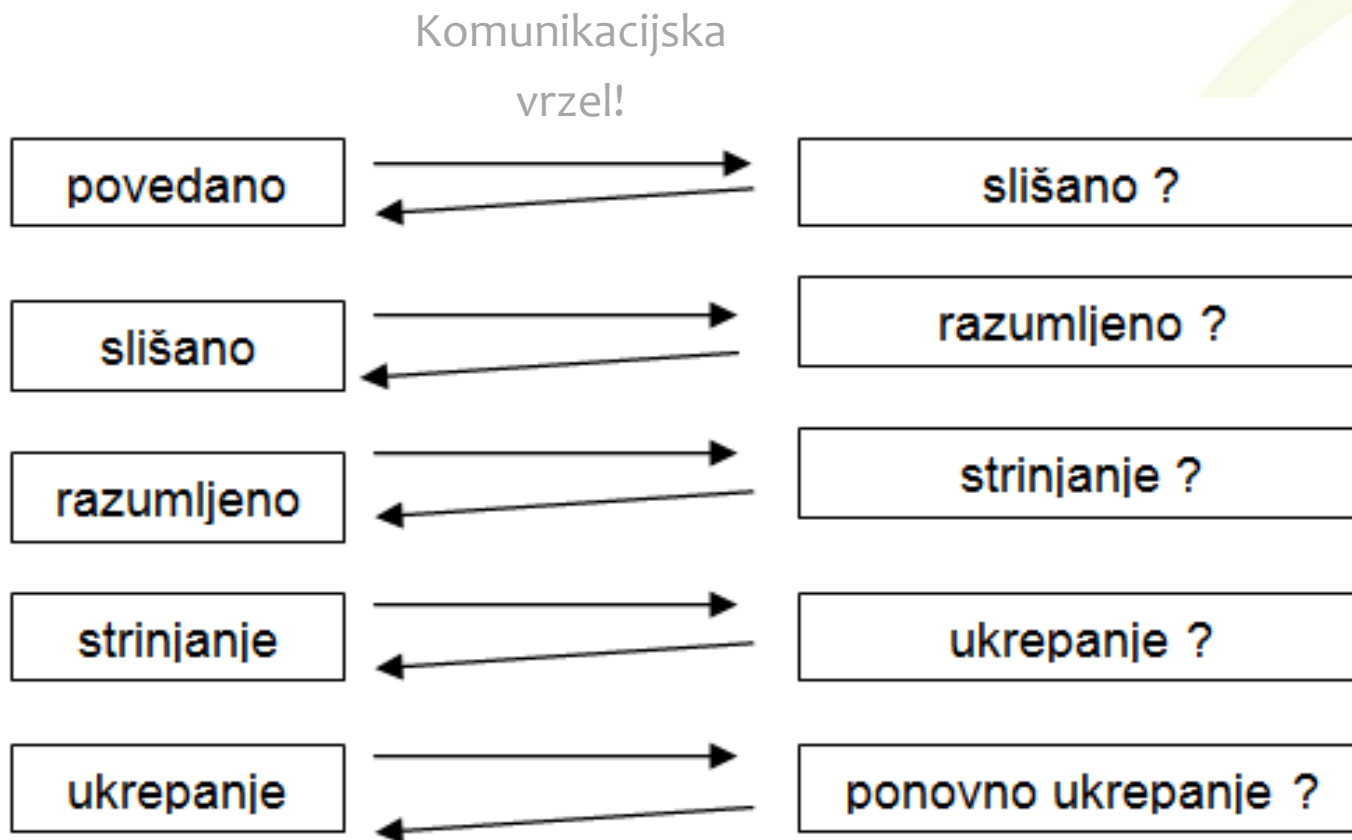

Čas je za spremembe!

ZRSVN

(Za)povedano še ne pomeni ukrepanja!

→ trajna sprememba -
vsakodnevna praksa!?

ZRSVN

Lačni ne bomo!

Jadransko morje - več kot
300 različnih vrst školjk

ZRSVN

Dovoljene školjke

IME – slovensko	IME - italijansko	IME – znanstveno
klapavice (pedoči)	le cozze	<i>Mytilus galloprovincialis</i>
pokrovače	le cappesante (conchiglie di San Giacomo)	<i>Pecten jacobaeus</i>
ladinke	i Tartufi di Mare	<i>Venus verrucosa</i>
morske nožnice	i canolicchi (cappelunghe)	<i>Solen marginatus</i> <i>in Ensis minor</i>
noetove barčice	i mussoli (Arca di Noè)	<i>Arca noae</i>
ostrige	le ostriche	<i>Ostrea edulis</i>

Školjke, ki jih je dovoljeno nabirati in prodajati so gojene ali nabrane na ustrezen način.

ZRSVN

KLAPAVICE

- Mediteranske klapavice
 - lat. *Mytilus galloprovincialis*
 - Pedoči, pidoči...

- Pritrjene na podlago
- Hitra rast
- Gojenje (školjčišča)
- Nadzor nad prodajo

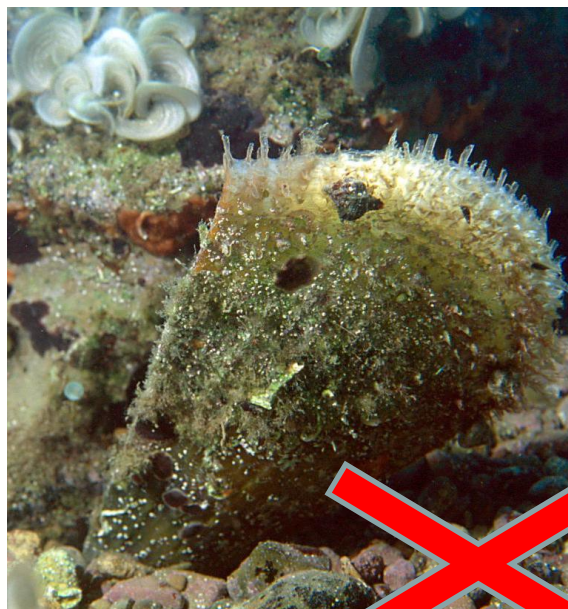

ZRSVN

Prepovedane školjke

IME - slovensko	IME - italijansko	IME – znanstveno
morski datelj	Dattero di mare	<i>Lithophaga lithophaga</i>
leščur	Pinna	<i>Pinna nobilis</i>
datljevka (beli morski datelj)	Dattero bianco	<i>Pholas dactylus</i>

ZRSVN

Pravila igre

Morski pajek

Astice, Homarus gammarus

Jastog - če je domoroden!

Pokrovača (10 cm)

Bradavičasta ladinka (2,5 cm)

Orada (20 cm)

ZRSVN

Gojenje školjk

Školjčišča

Morski datlji ?

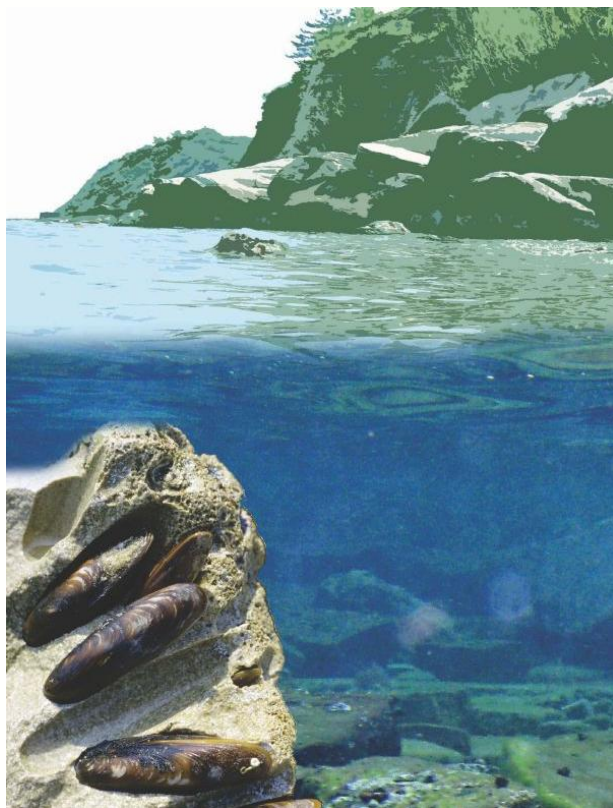
ZRSVN

Razstava

NEVIDNE VEZI

V naravi je vse povezano.

NAD in POD morsko gladino – dva svetova v enem

Tudi, če nikoli ne vidimo kaj se dogaja pod morsko gladino, lahko posledice občutimo na lastni koži.

Sodelujte!

Ne nabirajte, ne jejte, ne kupujte in ne ponujajte morskih datljev!

Živite naravi in sebi prijazno.

Obiščite **www.zrsvn.si**

*Projekti/ Sodelovanje s Kneževino Monako/
Morski datlji? Ne, hvala.*

Obveščajte nas o kršitvah, razmerah v gostinstvu, naravi ... širite informacije ... obiščite razstavo...

Naj morje
zabriše
vaše sledi!

tina.trampus@zrsvn.si